

INFLUENȚA MAGHIARĂ ASUPRA LIMBII ROMÂNE VECHI

Despre o influență maghiară asupra limbii române, în general, se poate vorbi încă din secolele X-XI, însă, din secolul al XVI-lea, odată cu primele traduceri (*Cartea de cântece*), numărul lor crește considerabil, cu precădere în secolul al XVII-lea, odată cu literatura calvină.

Dat fiind că un corpus elaborat al termenilor de origine maghiară din epoca veche ar depăși limitele de spațiu ale acestui articol, vom sintetiza, încercând o încadrare a celor mai frecvenți termeni într-o clasificare semantică [1].

Clasificare semantică:

A. NATURA ÎNCONJURĂTOARE

1. **Regnul vegetal:** *alac, berc, oloș, țedruș, țipros, violă.*
2. **Regnul animal:** *așpiș, boaghe, guziu, publican.*
3. **Regnul mineral:** *crijolită.*

B. ORGANISMUL ȘI PSIHICUL UMAN

1. **Părți ale corpului omenesc, particularități biologice, fizice, boli:** *beteag, beteșig.*
2. **Relații spiritual-afective (sentimente, stări sufletești, trăsături morale și psihice):** *alcam, alean, bănat, bășău, budușlău, chin, chipeș, hitioan, izeclean, sămăluitar, utăluitar, vitioan.*
3. **Acțiuni, procese (și rezultatul lor), sentimente, stări afective:** *adăvăsi, aldovăni, bănui, băntui, biciului, bintălui, budușlui, buigui, bușlui, cebălui, celoșag, celui, chelciug, chibzui, conșcribăului, dișputului, dișputuluire, ecjecuție, ecțedălui, făgădaș, făgădui, feleleat, felelui, formăului, formăluit, fundăului, gilăului, giloșag, giurui, giutruui, giutrulam, hasnă, hălădui, hălăstui, izecleni, îngădui, mirui, murgui, murguire, obligăului, orăului, otălmăzui, plântăului, ponoslui, pretendăului, probăului, protăștăului, publicăului, remităului, sămăului, sârgui, sucui, sudalmă, sudui, tăgădui, tălhui, tălhușag, ului, vândăgi.*

C. CIVILIZAȚIE RURALĂ, CASNICĂ, GOSPODĂRIE, OCUPAȚII

1. **Clădiri, locuințe, părți ale casei, cosmetică și estetică, obiecte diverse:** *badic, erbință, cajie, cant, carmen, carpit, chendeu, chip, cocie, conihă, coștei, coșteiaște, feredeu, hangiar, iacut, ilău, lămpaș, mai, maje, nașfă, sicriu, sir(iu), târnaț, tolcer, vig.*
2. **Textile, îmbrăcăminte:** *bumb, caragiu, cizmă, cōcărlat, ferăge, frenghie, gheman, gugiuman, pochiolat, țundră.*
3. **Alimente, bucătărie:** *figă, gimberi, lipiniu.*
4. **Viață rurală (agricultură, creșterea vitelor, apicultură, pescuit):** *ciurdă, hasnă³, holdă, imaș, iosag, marhă, tău.*
5. **Unități de măsură:** *berbință, maje, pint.*

D. TERMENI REFERITORI LA VIAȚA SOCIALĂ

1. **Familie, relații de rudenie, raporturi între oameni:** *bărat, somsid.*

2. Profesii, meserii, îndeletniciri, stări sociale: *aci, alce, cătană, comişioru, dorobanţ (dărăbanţ, doroban), ecjecutor, formăluitor, fuflu, ghinărariţă, hoher, hotnogiu, meşter, păticari, pârcălab, pârgar, pârgariu, procator (1+2), răzeş, reghiuş, sămăraş, sichioreaş, socaci, şpan, ştiucatur.*

3. Instituţii; justiţie, administraţie, comerţ, armată, obligaţii sociale: *adămană, adău, administrălu, aşişor, bir (1+2), birău, birşag, boltă 2, calculuş, călăuz, chelciuş, chezaş, comornic, dejmă, dişcreţie, fileariu, fişcuş, funduş, giuluş, hasnă, hatalm, husar, iliş, impoşiţiu, incfijiţiş, marhă, marşrută, meştersug, mierţă, nemzet, paj, paşuş, păpiroş, pătică, piaţ, pint, procator, reghiştrom, samă, soduş, şinor, şir(e)ag, ştaţie, tar, tintă, terminuş, ţărcălat, ţărcălu, ţidulă, ujură, uric, varmigie, vidic, vocş, vorint.*

E. VIAȚA SPIRITUALĂ

1. Religie, datini: *bâlci, țințirim.*

2. Termeni de cult, ierarhie bisericească, obiecte de cult, veşminte, cărți bisericești: *alămojnă, aldui, baboană, caplan, conjiştorium, efod (ehod), evangheliom, franţiscan, hofen (hodzen, hozen, hozin), joltar, mişă, oştie parohuş, pincoş, soltar, verş, vicareş, vicariatuş,*

2.3. Noţiuni abstracte: *obştinenţie, paradiciom.*

F. DIVERSE

1. Substantive: *chip, grană, ocă, sandâc, şumă, țințrom, uzuş, verş, virghină, viţişpan*

2. Adjective: *concludăluit, fuflu, fulău, tăroasă*

3. Adverbe și locuțiuni adverbiale: *biu, de biu, sârg.*

Lexicul de influență maghiară acoperă majoritatea sferelor semantice, o frecvență deosebită înregistrându-se în rândul termenilor care denumesc concepte legate de organismul și psihicul uman: *beteag, beteşig, biciului, bintătui, buigui, buşlui, cebălui, celoşag, celui, chibzui, chin, chip, chipeş, ciont, concludăluit, ecțedălui, faiu, gilălui, giloşag, hălădui, hitioan, izeclean, de relațiile umane: făgădaş, giurui, hălăstui, meştersug, mirui, murgui, obligălui, ponoslui, pretendălui, și de viața socială (de drept, administrație): birşag, călăuz, comişioru, conjiştorium, conşcribălui, dişcreţie, ecjecutor, ecjecuție, fişcuş, fuflu, funduş, hasnă, hatal, iliş, impoşiţiu, incfijiţiş, marhă, marşrută, paşuş, pârcălab, pârgar, pârgariu, probălui, procator (pocrătol), reghiştrom.*

Se remarcă predominanța termenilor administrativi, politici, economici pe care ocupația maghiară și organizarea feudală (occidentalizantă) a teritoriului le-au putut introduce: *aprod, bir, birău, hotar, meşter, pârgar, pârcălab, vamă.* Alături de aceștia, se înregistrează unele cuvinte din terminologia proprietății agricole: *dijmă, imaş, megieş (megiaş), locaş, răzeş, sălaş.* Fiecare dintre acești termeni sunt atestați în epoci diferite și au circulație diversă.

Conceptele legate de viața socială, în speță funcțiile și titlurile „nobile”, sunt denumite de unii termeni de origine maghiară: *nemeş, chinez (= cneaz),* alături de care apar: *grof, herțeg, şpan, şoltuz,* proveniți evident din feudalismul german (germ. *Herzog, Graf, Gesan, Scholteisze*), precum și *meşter, pîrgar* (germ. *Meister, Bürger*).

Relațiile economice comerciale de pe cele două versante ale Carpaților au făcut posibilă folosirea în română a unei serii mai largi de termeni: *aldămaş, ban „monetă”, cheltui, chezaş, majă „măsură de greutate”, marfă (marhă), tar „măsură de*

greutate" și „sarcină, povară”, *uric, vamă*. Și acești termeni sunt atestați de L. Tamás, (*Etyim. Wörterbuch*), unii din secolul al XV-lea (documente slavo-române), alții din secolele XVI-XVII (textele românești).

Adaptarea

Nivelul fonetic

Pentru un număr foarte larg de împrumuturi, aspectul formal îl reproduce pe cel al termenului original. Sistemul limbii române a acționat în multe situații determinând crearea unor variante datorate analogiei sau aplicării unor tratamente cu caracter popular sau regional. Schimbările fonetice sunt mai numeroase în cazul împrumuturilor realizate prin bilingvism popular, decât în cel al cuvintelor savante care respectă în mai mare măsură aspectul cuvintelor savante al prototipului.

Influența maghiară nu a adus modificări în sistemul fonetic și fonologic al limbii române standard, ci a dat naștere unor tendințe de dezvoltare a limbii la nivelul graiurilor.

Astfel, vocalele românești, sub influența accentului, se lungesc și astfel se apropie de vocalele lungi din maghiară, asemenea diftongilor românești reduși prin monoftongare la o vocală mai bogată în cantitate (F. Kiraly, *Probleme*, p.10) : *oa* > *o*.

În general, adaptarea se produce lent, în mai multe etape, printr-o apropiere treptată, de unde și numărul, uneori foarte mare, al variantelor: magh. *bőség* > rom. *biușag, bivșag, beușag, bișag, biușug, beușig, belșug*.

Adaptarea bruscă are loc foarte rar, când particularitatea este foarte pronunțată.

Dintre cele mai cunoscute adaptări la nivel fonetic, semnalăm :

-á s-a păstrat în general: magh. *áldomás* > dr. *aldămaș*, magh. *bárd* > dr. *bardă*; **-á** (urmat de *nt*) trecut la **ă** (înainte de *nt*) : magh. *bánat* > dr. *bănat*, magh. *bánni* > dr. *bănuire*, magh. *bántani* > dr. *Bântuire* ; **-a** accentuat, redat prin **a**: magh. *gazda* > dr. *gazdă*, magh. *harc* > dr. *harț*, magh. *talp* > dr. *Talpă* ; **-a aton** nu s-a păstrat decât la inițială: magh. *alkot* > dr. *alcătui*, magh. *aprod* > dr. *aprod*. ; **-a aton** s-a transformat în **ă**: *hajt* > dr. *hăitui*, *halad* > dr. *hălădui*, *lakni* > dr. *lăcuire* ; **-a aton** s-a transformat în **o** : *határ* > dr. *hotar*, *károli* > dr. *coroi* (prin asimilare *o-a>o-o*) ; **-é** accentuat s-a păstrat într-un cuvânt ca magh. *féle* (dr. *fel*), dar a trecut la **i** în : *bér* > dr. *bir*, *példa* > dr. *Pildă* ; **e** accentuat a rămas intact în magh. *mester* (dr. *meșter*). În poziție atonă, devine uneori **a**, la inițială : magh. *ellen* > dr. *alean*, magh. *emészteni* > dr. *amistuire*, *azi*, *mistuire*); **e>a**: *ellenes* > dr. *aleaneș*, *ellenség* > dr. *alenșig*, *ered* > dr. *arădu*; -un caz de sincopă al lui **e** se înregistrează în *képezni* (dr. *chibzuire*); **-i** în general s-a păstrat: magh. *bírni* (dr. *biruire*), *kín* (dr. *chin*); **-o** accentuat urmat de **n** a trecut la **î** în *gând* < magh. *gond* ; **-o** aton poate fi înlocuit cu **ă** : magh. *áldomás* > dr. *aldămaș*, magh. *alkotni* > dr. *alcătuire*, magh. *fogadni* > dr. *făgăduire* ; **-o** înainte de **r + cons.** este înlocuit cu **î** : magh. *hordó* > dr. *hârdău*, magh. *porkoláb* > dr. *pârcălab* ; **-h** a fost înlocuit cu **v** în *vicsésug* < magh. *hitlen*, schimbare fonetică relativ recentă .

În secolele al XVI-lea și al XVII-lea întâlnim: *bișug, bivșug*, care reproduce mai bine forma maghiară.

Uneori, diferențele fonetice se explică prin substituiri de sufixe: **-aș** în loc de **-os** : oraș < magh. *város* ; **-aș** în loc de **-és** : gingaș < magh. *gyengés* ; - în loc de **-en**, -

eg, avem *-ean, -eag* în *alean* < magh. *ellen*, *viclean* < magh. *hitlen*, *beteag* < magh. *beteg*.

Grupuri consonantice : *-tl* > *cl*: *csatló* > *ceatlău*; *hiten* > *hitlean* > *viclean*; - *kt* > *pt*: *bakter* > *boactăr*, *buptăr*; *kukta* > *cuctă*, *cuptă*; - *rs* > *ș* : *farsang* > *fârșang*, *fășag*; *mesterség* > *meștersug*, *meșteșug*; - *gs, ns* > *ș*: *betegség* (*hütlenség*) > *vicleșug*; - **grupurile consonantice finale se reduc adesea**: *bitang* > *bitang*, *bitan*; *bolond* > *bolând*, *bolund*, *bolun*; *hatalom* > *hatalm*, *hatal*

Epenteza și metateza apar frecvent în procesul adaptării pentru a înlătura, a dizolva un grup consonantic incomod: - epenteza lui *c* în grupul consonantic este frecventă în N-V: *slab-sclab*; *slănină- sclănină*; -metateza: *áldomás* > *aldămaș*; *áldani* > *aldui* > *aduli* ; *mesterség* > *meștersug* > *merteșug*

Adaptarea morfologică

Nu se înregistrează elemente maghiare în morfologia limbii române standard.

În cazul morfologiei nu avem a face cu un proces de adaptare de durată, ci cu o încadrare realizată brusc și cu oscilații, cu variante puține.

Verbele maghiare introduse în limba română prezintă o formă particulară. Ele au fost asimilate, în ce privește finala, verbelor în *-uire*, venite din slavă: *alcătuire* < magh. *alkotni*, *bănuire* < magh. *bánni*, *bântuire* < magh. *bántani*, *biruire* < magh. *bírni*, *făgăduire* < magh. *fogadni*, *chibzuire* < magh. *képezni*, *lăcuire* < magh. *lakni*, *tăgăduire* < magh. *tágadni*.

Viabilitatea și evoluție semantică

Viabilitatea termenilor de proveniență maghiară în limba română trebuie discutată în relație cu evoluția semantică a termenilor.

Este de presupus că toate cuvintele luate din limba maghiară au avut la început, în limba română, sensul din maghiară. Cu toate acestea, mulți dintre acești termeni au avut o evoluție semantică proprie, o serie de termeni căpătând accepțiuni diferite în raport cu situația din limba actuală.

Unele împrumuturi au dezvoltat în românește sensuri care nu se găsesc în maghiară.

Sensul originar al unora se mai păstrează în Transilvania. *Alean* din magh. *ellen* „împotrivă, contra”, a avut în limba veche și s-a păstrat regional, până azi, sensul din limba maghiară. Apoi a trecut la acela de „dușmănie, necaz” (în Transilvania) și a ajuns la cel actual literar, *suferință*.

În unele părți din Transilvania, verbul *bănuie* păstrează sensul din maghiară „a regreta, a se căi”, în timp ce în limba comună se dezvoltă semantic (Breban, 1958: 223). *Beteag* circulă în Transilvania și Banat cu sensul „bolnav”, ca în maghiară. *Bir* este înregistrat încă, izolat, în Sălaj, cu sensul originar de „leafă, simbrie”.

Există termeni care în părțile de nord-vest circulă fie doar cu sensul din limba maghiară, fie în paralel cu cel din limba comună: *bizui* „a încredința ceva cuiva”, *ciufuli* „a-și bate joc de cineva”; *a fești* „a vopsi”, *gazdă* „om bogat”.

Alți termeni au avut o evoluție semantică radicală. Astfel, *adomány* „dar” se găsește în limba veche sub forma *ademană*, de la care a fost derivat *ademeni*. *Marfă* e magh. *marha* „vită” (pătruns și sub forma *mărhaie*), *sobă* înseamnă „odaie”, ca

magh. *zyoba*, ca în unele părți ale Ardealului, mai puternic influențate de unguri. Altfel, *soba* desemnează aparatul de încălzit, ca în limbile balcanice.

Pentru cuvinte care au legătură cu comerțul (*vamă*, *cheltuî*) sau industria (*meșter*), termeni instabili prin excelență sau în legătură cu alte instituții imitate după maghiari (*aprod*, *uric*, *dijmă*), învățate de popor prin raporturile cu oficialitatea, răspândirea lor pretutindeni la dacoromâni nu are nimic neobișnuit. *Cătană* însemna în Ardeal și Bucovina „soldat” ca magh. *katona*, dar avea și sensul de „soldat austro-ungar”.

Din substantivul maghiar *tolvaj*, adjectiv la origine, însemnând „cel care ascunde”, în limba română avem interjecția *tulai* (*tulvai*) și substantivul *tâlhar*.

Este interesant că substantivul românesc *tâlhar* (din magh. *tolvaj*) nici nu a mai fost recunoscut de maghiari ca un element descins din limba lor – datorită numeroaselor transformări fonetice – și, ca urmare, maghiarii l-au reîmprumutat de la români sub forma de *tolhar*.

Productivitatea

Productivitatea termenilor de origine maghiară nu este foarte bogată în această epocă, remarcându-se în general tendința formării derivatelor substantivale, adjectivale și verbale prin sufixare.

Lista de mai jos nu cuprinde toate sufixele întâlnite în derivatele curente în perioada cercetată. Am reținut în primul rând pe cele mai productive și pe cele care, deși apar într-un număr mai redus de derivate, sunt prezente în lucrări literare diferite. Nu lipsesc din listă nici unele întâlnite într-un număr mai mic de cuvinte. Numărul sufixelor înregistrate este limitat, iar statutul lor este diferit. Ele diferă ca productivitate, frecvența apariției, origine sau arie de circulație. Sufixe ca *-ială*, *-itură*, *-ire*, *-tor*, *-it* se întâlnesc în toate categoriile de texte și aparțin diferitelor graiuri. Puține acoperă noțiuni abstracte, majoritatea exprimând acțiuni și însușiri care fac referire la om.

verb - adjectiv: *aldui* > *alduit*, *beteji* > *betejit*, *biciului* > *biciuluit*, *buigui* > *buiguit*, *buigui* > *buiguitor*, *bușlui* > *bușluitor*, *cebălui* > *cebăluit*, *cebălui* > *cebăluitor*, *celui* > *celuitor*, *sămălui* > *sămăluitor*

verb - substantiv: *aldui* > *alduitură*, *alduială*; *bănu* > *bănuială*; *beteji* > *betejeală*; *bintătui* < *bintă*, *bintătui* > *bintătuiială*, *budușlui* > *budușluitură*, *buigui* > *buiguire*, *buigui* > *buiguitură*, *bușlui* > *bușluiială*, *celui* > *celuitură*, *cetlui* > *cetluitură*, *făgădui* > *făgăduială*, *giutru* > *giutruială*, *murgui* > *murguire*, *murgui* > *murguitură*, *sămălui* > *sămăluință*, *sămălui* > *sămăluire*

adjectiv- substantiv: *alnic* > *alnicie*, *beteag* > *betejie*, *beteag* > *betejune*

adjectiv-verb: *beteag* > *beteji*

substantiv-verb: *boboană* > *boboni*, *megieș* > *megieși*

substantiv-adjectiv: *boboană* > *bobonitor*

substantiv-adverb: *megieș* > *megieșesc*

substantiv-substantiv : *megieș* > *megieșie*, *megieș* > *megieșiță*

Dintre acestea, se remarcă derivatele substantivale, nume de acțiune, cu sufixele *-itură*, *-ială*, *-ire*, formate de la o bază verbală, și cele adjectivale, nume de agent, cu sufixele *-it*, *-tor*, formate de la o bază verbală.

Despre verbele în *-ui* (*bănu*, *bântui*, *chibzui*, *făgădui*, *îngădui*, *mântui*, *tăgădui*) și în *-ălui* (de tipul v. rom. *chezășlui*, *felălui*, *gilălui*) se spune că sunt „verbe maghiare

împrumutate de slava de sud” (Rosetti: 1986, p. 383). S. Pușcariu (LR, I, 1940: 299) le consideră a fi venit „prin mijlocire slavă”, într-o „epocă veche”, pre-maghiară (dată fiind răspândirea lor generală). Verbele în *-ălui* pot fi și creații analogice românești (*trebăului, prețăului*) a reunit elementele slave din română și maghiară sub titlul *slavo-hungarico-romanica*. În schimb, Gh. Ivănescu (ILR, 1980: 434) ia în considerare și posibilitatea unui împrumut direct din maghiară și a integrării în clasa verbelor de origine slavă de tipul *-ui(esc)* (*trebui, dibui*), româna procedând ca limbile slave. Și într-un caz și într-altul se dovedește vechimea acestor cuvinte în limba română. Asemenea probleme ridică și alți termeni cu o dublă etimologie maghiaro-slavă.

Concluzii

Lexicul de influență maghiară înregistrat în limba română, în epoca veche, se încadrează în majoritatea sferelor semantice. Cei mai frecvenți termeni sunt cei care denumesc concepte legate de organismul și psihicul uman: *beteag, beteșig, biciului, bintătui, buigui, bușlui cebăului, celoșag, celui, chibzui, chin, chip, chipeș, ciont, concludăluit, ecțedăluit, faiu, gilăului, giloșag, hălădui, hitioan, izeclean, de relațiile umane: făgădaș, giurui, hălăstui, meșterșug, mirui, murgui, obligăului, ponoslui, pretendăului, și de viața socială (de drept, administrație): birșag, călăuz, comișioru, conjiștorium, conșcribăului, dișcreție, ecjecutor, ecjecuție, fișcuș, fuglu, funduș, hasnă, hatal, iliș, impoșțiu, incfijițiș, marhă, marșrută, pașuș, pârcălab, pârgar, pârgariu, probăului, procator (pocrătol), reghiștrom. Pentru un număr foarte larg de împrumuturi, aspectul formal îl reproduce pe cel al termenului original.*

Sistemul limbii române a acționat în multe situații determinând crearea unor variante datorate analogiei sau aplicării unor tratamente cu caracter popular sau regional.

Influența maghiară nu a adus modificări în sistemul fonetic, fonologic ori morfologic al limbii române standard, ci a dat naștere unor tendințe de dezvoltare a limbii la nivelul graiurilor.

Schimbările fonetice sunt mai numeroase în cazul împrumuturilor realizate prin bilingvism popular, decât în cel al cuvintelor savante, care respectă în mai mare măsură aspectul cuvintelor savante al prototipului.

Influența maghiară nu a adus modificări în sistemul fonetic și fonologic al limbii române standard, ci a dat naștere unor tendințe de dezvoltare a limbii la nivelul graiurilor.

În cazul morfologiei, nu avem a face cu un proces de adaptare de durată, ci cu o încadrare realizată brusc și cu oscilații, cu variante puține.

Productivitatea termenilor de origine maghiară nu este foarte bogată în această epocă, remarcându-se în general tendința formării derivatelor substantivale, adjectivale și verbale prin sufixare. Numărul sufixelor înregistrate este limitat, iar statutul lor este diferit. Ele diferă ca productivitate, frecvența apariției, origine sau arie de circulație.

Cât privește evoluția semantică, termenii de origine maghiară au suferit o extensie semantică proprie, o serie de termeni căpătând accepțiuni diferite în raport cu situația din limba actuală.

NOTE:

- [1]. Dintre studiile consultate pentru realizarea acestui capitol, amintim: Kelemen, *Unele aspecte ale împrumuturilor maghiare în limba română*, CL XXII (1971), p. 17-27; F. Király, *Probleme ale adaptării fonetice: împrumutul și cuvintele străine*, în LR, XVIII, 1969, nr. 5, p. 459-469; F. Király, *Contacte lingvistice*, Timișoara, 1990; Emil Petrovici, *O particularitate a fonetismului maghiar oglindită în elementele maghiare ale limbii române*, în SCL, V 1954, nr. 3-4, p. 442, 450-451, 464; Emese Kis, *Oglindirea evoluției consoanelor tematice maghiare -ly și -ny în tema substantivelor românești de origine maghiară*, în CL, VII, 1962, nr.2, p. 305-315; Emese Kis, *Sufixul -ău, în cuvintele de origine maghiară în limba română*, în CL, V, 1960, nr.1-2, p. 75-85; Emese Kis, *Încadrarea substantivelor de origine maghiară în sistemul morfologic al limbii române*, București, 1975; Gr. Rusu, *Schiță a sistemului fonologic al graiului bistrițean*, în CL, IV, 1959, nr. 1, p. 65; Al. Rosetti, *Istoria limbii române*, VI, București, 1946, p. 260.

BIBLIOGRAFIE:

- Kelemen, B., (1971). *Unele aspecte ale împrumuturilor maghiare în limba română*, în CL XXII, p. 17-27.
- Király, F., (1969). *Probleme ale adaptării fonetice: împrumutul și cuvintele străine*, în LR, XVIII, nr. 5, p. 459-469.
- Király, F., (1990). *Contacte lingvistice*, Timișoara: Editura Facla.
- Emese, Kis, (1962). *Oglindirea evoluției consoanelor tematice maghiare -ly și -ny în tema substantivelor românești de origine maghiară*, în CL, VII, nr.2, p. 305-315.
- Emese, Kis, (1960). *Sufixul -ău, în cuvintele de origine maghiară în limba română*, în CL, V, nr.1-2, p. 75-85.
- Emese, Kis, (1975). *Încadrarea substantivelor de origine maghiară în sistemul morfologic al limbii române*, București: Editura Academiei R.S.R.
- Ivănescu, Gh. (2000). *Istoria limbii române*, Iași: Editura Polirom.
- Pușcariu, Sextil, (1940, 1959). *Limba română*. Vol. I: *Privire generală*, București: Fundația Regală pentru Literatură și Artă, (Biblioteca enciclopedică); vol. II: *Rostirea*, București: Editura Academiei.
- Tamás, Lajos, (1966). *Etymologisch-historisches Wörterbuch der ungarischen Elemente im Rumänischen (Unter Berücksichtigung der Mundartwörter)*, Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Petrovici, Emil, (1954). *O particularitate a fonetismului maghiar oglindită în elementele maghiare ale limbii române*, în SCL, V, nr. 3-4, p. 442, 450-451, 464.
- Rosetti, Al., (1946). *Istoria limbii române*, VI, București: Fundația pentru Literatură și Artă "Regele Carol II", p. 260.
- Rusu, Gr., (1959). *Schiță a sistemului fonologic al graiului bistrițean*, în CL, IV, nr. 1, p. 65.

THE HUNGARIAN INFLUENCE ON THE OLD ROMANIAN LANGUAGE

Astract: *The Hungarian influence on Romanian language manifested beginning with the 10th -11th centuries. The first translations from Hungarian (such as The book of Songs) that took place in the 16th century brought about a significantly increased number of lexical borrowings. The following century was marked by the Calvinist literature that amplified the Hungarian influence on Old Romanian. Hungarian loanwords cover almost all semantic fields. Administrative, politic or economic terms were predominant, since they could penetrate Romanian easily due to the Hungarian occupation on Transylvania and its western feudal organisation. Such examples are: **aprod, bir, birău, hotar, meșter, pârgar, pârcălab, vamă**. The Hungarian influence did not bring changes at the phonetic, phonological or morphological levels of the Old Romanian languages, but it only gave birth to several local tendencies visible in certain local idioms.*

Keyword: *The Hungarian influence, the 16th century, administrative, phonetic, morphological*